

دستور العمل اجرایی تبصره ماده ۲۳ آیین نامه سازمان تعزیرات حکومتی مصوب ۱۳۹۹/۰۳/۲۴

به منظور ساماندهی رسیدگی به درخواست‌های مبتنی بر ادعای خلاف قانون بودن آراء قطعی یا قطعیت یافته شعب سازمان تعزیرات حکومتی - که موضوع آنها غیر از قاچاق کالا و ارز باشد - و ایجاد رویه واحد، و با اختیار حاصل از تبصره الحاقی ماده ۲۳ آیین نامه سازمان تعزیرات حکومتی، دستورالعمل اجرایی مربوط به آن، به شرح زیر تصویب و ابلاغ می‌گردد:

ماده ۱- در این دستورالعمل، واژگان زیر، در معانی مشروحه در این ماده به کار می‌رود:

۱-۱- رئیس سازمان: معاون وزیر و رئیس سامان تعزیرات حکومتی.

۲-۱- متقاضی: محکوم‌علیه، مدیران کل تعزیرات حکومتی استان‌ها و رئیس سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان (جانشین سازمان بازرسی و نظارت).

۳-۱- تبصره ۲۳: تبصره الحاقی به ماده ۲۳ آیین‌نامه سازمان تعزیرات حکومتی مصوب ۱۳۷۴/۰۶/۱۱ نمایندگان ویژه رئیس جمهور در ستاد پشتیبانی برنامه تنظیم بازار.

۴-۱- رای قطعی: مشتمل است بر آرای زیر:

الف) رای شعبه بدوی تعزیرات حکومتی که طبق قانون، قطعی است.

ب) رای شعبه بدوی تعزیرات حکومتی که قانوناً قابل تجدیدنظرخواهی بوده، اما محکوم‌علیه به رای تسلیم شده و با سپری شدن مهلت تجدیدنظرخواهی و عدم اعتراض به آن، قطعیت یافته است.

پ) رای شعبه بدوی تعزیرات حکومتی که قانوناً قابل تجدیدنظرخواهی بوده، اما تجدیدنظر خواه، درخواست تجدیدنظر، اعم از اینکه متضمن رد درخواست تجدیدنظر و تایید رای بدوی و یا نقض و اصلاح آن باشد.

۵-۱- اداره کل: اداره کل رسیدگی به شکایات از آراء قطعی سازمان تعزیرات حکومتی.

۶-۱- شعبه عالی: شعبه عالی تجدیدنظر که به منظور رسیدگی به درخواست‌های موضوع تبصره ماده ۲۳ در سازمان تعزیرات حکومتی تشکیل شده است.

۷-۱- درخواست: تقاضای رسیدگی مجدد نسبت به رای قطعی در شعبه عالی به ادعای خلاف قانون بودن رای.

۸-۱- رای خلاف قانون: رای قطعی که درباره موضوع پرونده صادر شده و حسب نظر وزیر دادگستری از حیث ماهوی یا شکلی با مصرحات قانونی یا اصول کلی حقوقی، مخالف باشد.

تبصره - اشکالات ناشی از ابهام و اجمال رای و نیز مواردی که در صدور رای، مورد غفلت قرار گرفته و با صدور رای اصلاحی و یا تکمیلی، قابل رفع باشد، رای خلاف قانون محسوب نمی‌شود.

ماده ۲- درخواست از هر متقاضی تنها یک نوبت پذیرفته و رسیدگی می‌شود. مگر اینکه جهت درخواست مجدد، بعداً کشف شده باشد، متقاضی مکلف است همه جهات و مبانی درخواست را به نحو مکتوب، مستند و مستدل ارائه کند درخواست‌های تکراری طبق نظر رئیس سازمان از دستور کار خارج و بایگانی می‌شود.

تبصره- در مواردی که به درخواست یک نفر از متقاضیان رسیدگی شده و اعتراض مردود گردیده، درخواست متقاضی دیگر چنانچه به همان جهات، استناد و استدلال باشد، تکراری محسوب می‌گردد.

ماده ۳- متقاضی می‌تواند درخواست خود را با استفاده از سامانه مدیریت پرونده (CMS) یا هر سامانه دیگری که سازمان ایجاد و اعلام کند ارسال نماید. درخواست تنها از متقاضی و یا وکیل و نماینده قانونی وی پذیرفته می‌شود و درخواست‌های اشخاصی که مشمول عنوان متقاضی نباشند، به دستور رئیس سازمان، بایگانی می‌شود.

تبصره- سازمان موظف است ساختارهای مورد نیاز این ماده برای دریافت درخواست‌ها، در صد فرآیند اجرای این دستورالعمل، ارائه گزارش‌های آماری و تشخیص درخواست‌های تکراری و سایر امور مورد نیاز را از طریق اداره کل آمار و فناوری اطلاعات خود تامین نموده و به بهره‌برداری برساند.

ماده ۴- کلیه درخواست‌ها باید به همراه مدارک و مستندات لازم به سازمان تعزیرات حکومتی تسلیم شود. درخواست‌هایی که به ادارات کل تعزیرات حکومتی استان‌ها یا وزارت دادگستری ارائه شود و یا از هر طریق دیگر به وزارت دادگستری برسد نیز به منظور اقدام لازم، به سازمان تعزیرات حکومتی ارسال می‌گردد.

تبصره- در صورتی که مدارک و مستندات درخواست، در پرونده رسیدگی شده در شعبه بدوی یا تجدیدنظر مضبوط باشد، ارائه مجدد آنها ضروری نیست و متقاضی می‌تواند مستندات موجود در پرونده، استناد نماید.

ماده ۵- چنانچه مدیران کل تعزیرات حکومتی استان‌ها یا ادارات کل یا مقامات و مسئولین اجرایی و نظارت ستاد سازمان در اجرای وظایف خود رای قطعی خلاف قانون تشخیص دهند، مکلفند مراتب را به نحو مستند و مستدل، به رئیس سازمان گزارش نمایند.

تبصره- سایر مقامات اجرایی در ادارات کل تعزیرات حکومتی استان‌ها یا ادارات تعزیرات حکومتی شهرستان‌ها، هرگاه در اجرای وظایف خود با رای خلاف قانون مواجه شوند، مراتب را به منظور ارائه گزارش به رئیس سازمان، به مدیر کل تعزیرات حکومتی استان مربوط، اعلام می‌کنند.

تبصره ۲- علاوه بر موارد مذکور، در هر مورد که رئیس سازمان، به هر طریق رای قطعی را مطابق تبصره ماده ۲۳ قابل رسیدگی مجدد تشخیص دهد برابر ماده ۶ این دستورالعمل اقدام می‌نماید.

ماده ۶- رئیس سازمان درخواست‌ها و گزارش‌های رسیده را به اداره کل ارجاع می‌دهد تا با مطالبه اصل پرونده، گزارش لازم را تهیه و با اظهار نظر نزد یکی از مشاوران قضایی رئیس سامان، ارسال نماید. مشاور قضایی در مورد ادعای مخالفت رای با قانون، نظر صریح خود را اعلام می‌کند و رئیس سازمان اصل پرونده را همراه با سوابق و اوراق محصله و اظهار نظر صریح، نزد وزیر دادگستری ارسال می‌نماید.

تبصره ۵- چنانچه مقامات مذکور، رای مورد اعتراض را به جهات دیگری غیر از آنچه متقاضی اعلام کرده است، خلاف قانون بدانند، در گزارش خود ابراز می‌دارند.

ماده ۷- پس از وصول گزارش رئیس سامان، وزیر دادگستری هرگاه رای قطعی را از جهات اعلام شده یا جهات دیگر، خلاف قانون تشخیص دهد پرونده را با اعلام نظر صریح، به منظور ارجاع به شعبه عالی، نزد رئیس سازمان ار سال می‌نماید و در غیر این صورت، با رد درخواست، دستور اعاده پرونده را صادر می‌کند.

ماده ۸- علاوه بر موارد مذکور، هرگاه وزیر دادگستری، به هر طریق، راساً رای قطعی را خلاف قانون تشخیص دهد، موضوع را جهت ارجاع به شعبه عالی، به رئیس سازمان اعلام می‌نماید.

ماده ۹- چنانچه محکوم‌علیه، متعدد بوده و بعضی از آنها درخواست رسیدگی مجدد کرده باشند و وزیر دادگستری رای را درباره دیگری هم خلاف قانون تشخیص دهد، شعبه عالی مرجوع‌الیهها، برابر نظر وزیر دادگستری به همه موارد خلاف قانون رسیدگی می‌نماید.

ماده ۱۰- هرگاه وزیر دادگستری رای را خلاف قانون تشخیص ندهد، لکن راساً یا براساس گزارش رئیس سازمان، نظر مشاور قضایی و یا اداره کل، رفع ابهام، یا اجمال یا صدور رای اصلاحی و یا تکمیلی را لازم بداند، مراتب را به رئیس سازمان ابلاغ می‌نماید.

ماده ۱۱- شعبه عالی، رای قطعی قبلی را مبنیاً برخلاف قانون اعلام شده، نقض و برابر مقررات و ضوابط قانونی و با رعایت اصول دادرسی عادلانه و در صورت لزوم با دعوت از اشخاص، انجام استعلامات، ارجاع به کارشناسی و هرگونه اقدام دیگری که برای کشف حقیقت لازم بداند، در حدود موضوعات ارجاع شده، به پرونده رسیدگی و انشای رای می‌کند. سپس پرونده به منظور ابلاغ رای و اقدامات مقتضی بعدی توسط دفتر شعبه عالی به اداره کل تعزیرات حکومتی استان مربوط ارسال و نتیجه، ضمن پیوست یک نسخه از رای، به اداره کل اعلام می‌گردد.

ماده ۱۲- چنانچه تا قبل از صدور رای شعبه عالی، شکایت از رای خلاف قانون در دیوان عدالت اداری مطرح یا کشف شود، فرآیند اعمال تبصره ماده ۲۳ در هر مرحله که باشد، حسب مورد، به دستور وزیر دادگستری، رئیس سازمان یا شعبه عالی، متوقف و ادامه آن، به صدور رای قطعی دیوان، موکول خواهد شد.

ماده ۱۳- پس از ابلاغ رای قطعی دیوان عدالت اداری، چنانچه به تشخیص وزیر دادگستری، رئیس سازمان یا شعبه عالی (حسب مورد) رسیدگی به درخواست، موضوعاً منتفی شده باشد، سابقه رسیدگی در وزارت دادگستری یا سازمان، بایگانی و در صورت ارجاع قبلی پرونده، به شعبه عالی، اقدامات قبلی انجام شده، کان لم یکن تلقی و شعبه عالی رای به رد درخواست، صادر می‌نماید.

تبصره- چنانچه با وجود رسیدگی و صدور رای در دیوان عدالت اداری، آن جهت از خلاف قانون بودن رای قبلی که در نظریه وزیر دادگستری منعکس است، کماکان باقی باشد، رسیدگی شعبه عالی طبق روال قانونی ادامه خواهد یافت.

ماده ۱۴- در صورتی که متقاضی، درخواست خود را مسترد نماید، سابقه اقدامات نسبت به آن متقاضی در هر مرحله که باشد، حسب مورد، به دستور وزیر دادگستری یا رئیس سازمان، بایگانی می‌شود. استرداد درخواست پس از ارجاع پرونده به شعبه عالی، از جهات صدور قرار رد درخواست است.

ماده ۱۵- در مواردی که اتخاذ تصمیم شعبه عالی، مستلزم رفع نقص تحقیقات باشد، شعبه راساً اقدام می نماید و یا عندالاجتضاء، با ذکر جزئیات نقایص و تحقیقات و اقداماتی که باید انجام شود، رفع آن را به شعبه بدوی رسیدگی کننده، تکلیف می کند و شعبه بدوی، مکلف به اجرای آن است.

ماده ۱۶- در صورتی که شعبه عالی، اتهام را متوجه محکوم علیه نداند و یا نقض رای خلاف قانون، او را تبرئه کند، چنانچه به تشخیص رئیس سازمان، اشخاص معین دیگری در معرض اتهام باشند، یا با انجام تحقیقات، احتمال معقول شناسایی متهم، وجود داشته باشد، ادامه رسیدگی به شعبه بدوی مربوط ارجاع می گردد.

ماده ۱۷- با توجه به اینکه مقصود از «اقدامات موضوع این تبصره» به شرح مذکور در تبصره ماده ۲۳، اقدامات قبل از ارجاع پرونده به شعبه عالی است، لذا شعبه مرجوع الیهها می تواند در صورت اقتضاء، تا قبل از صدور رای، دستور توقف اجرای رای قطعی را صادر نماید.

ماده ۱۸- این دستورالعمل در ۱۸ ماده و ۱۰ تبصره در تاریخ ۱۳۹۹/۰۳/۲۴ به تصویب وزیر دادگستری رسید و از تاریخ ابلاغ، حتی نسبت به موضوعات در دست اقدام، لازم الاجراست.